

Gewasbescherming in 2005

Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er enkele wijzigingen op het gebied van de uitvoering van de gewasbescherming in suikerbieten. De grootste wijziging voor bietentelers heeft betrekking op een administratieve maatregel in de vorm van een gewasbeschermingsplan en een gewasbeschermingslogboek. Bos- en veldmuizen mogen, zo het zich laat aanzien, weer bestreden worden. Naast cercospora moeten ook de schimmels roest, meeldauw en ramularia goed in de gaten gehouden worden. Bij de onkruidbestrijding bestaan verschillen tussen verschillende merken met dezelfde actieve stoffen.

Insectenbestrijding

Het aantal producten voor de bestrijding van insecten neemt steeds verder af. Nadat enkele jaren geleden de toelating van lindaan is beëindigd, is dat nu het geval met alle formuleringen van parathion. Het gevolg hiervan is dat er

men door regelmatige gewasinspecties bepalen of er veel van genoemde insecten op de bieten voorkwamen en dan besluiten een bestrijding uit te voeren. Nu is van een geleide bestrijding op dit punt geen sprake meer.

De prijs daargelaten, is de oplossing met Gaucho echter geen slechte. Alleen voor grotere vreters, zoals emelten, en zwaardere bezettingen met ritnaalden is nu geen oplossing meer beschikbaar. Via onderzoek aan de grond met de pekelbadmethode voor emelten en door het ingraven van aardappelen of wortelen voor ritnaalden, kunt u nagaan of deze insecten op het beoogde perceel aanwezig zijn. Blijkt de bezetting hoog, een juiste maat is daarbij niet aan te geven, dan moet u serieus overwegen een ander perceel te kiezen.

den. Daarnaast wordt door de teelt van resistente rassen de vermeerdering van de aaltjes sterk beperkt.

Bij vrijlevende aaltjes is op proefvelden opnieuw bevestigd dat het gebruik van granulatoren bij een beginbesmetting van minder dan 150 eieren en larven per 100 ml grond geen zin heeft.

Alle bladschimmels bestrijden

In 2003 en in mindere mate ook in 2004 is gebleken dat naast cercospora en ramularia ook echte meeldauw schade aan bieten kan veroorzaken. In 2004 was roest de belangrijkste bladschimmel. Daarbij zijn opbrengstverliezen tot meer dan 10% gemeten. Aangezien we de laatste jaren steeds meer te maken hebben met een complex van schimmels, wordt de cercosporawaarschuwingsdienst omgezet in een bladschimmelwaarschuwingsdienst. Iedereen wordt uitgenodigd vanaf het sluiten van het gewas beginnende aantastingen door cercospora, meeldauw, ramularia of roest aan het IRS te melden ter attentie van Jessica Vereijssen, telefoon: 0164-274437 of bladschimmel@irs.nl. Bij twijfel over de aard van de aantasting kunt u bladmonsters opsturen naar het IRS, t.a.v. Diagnostiek, Postbus 32, 4600 AA te Bergen op Zoom.

Bij meerdere meldingen uit eenzelfde gebied zal de waarschuwingsdienst een bericht uitsturen naar de telers aldaar. U dient dan de percelen te gaan controleren en bij aanwezigheid van een van de schimmels een bestrijding uit te voeren. Bij een beginnende aantasting dient bestrijding direct te worden uitgevoerd. De beschikbare middelen bestrijden vergevorderde aantastingen onvoldoende.

Een bespuiting moet u na drie tot vier weken herhalen. Houd daarbij wel rekening met de veiligheidsstermijn van de middelen en de geplande oogstdatum. Deze is formeel vier weken, ook al staat

IRS Voorlichtingsboodschap
GEWASBESCHERMING SUIKERBIETEN 2005
Ziekten en plagen

Algemeen
Bij de opstelling van deze Voorlichtingsboodschap is gebruik gemaakt van de meest recente informatie over de gewasbescherming van suikerbieten. Het is mogelijk dat de inhoud van deze brochure niet overeenstemt met de meest recente informatie over de gewasbescherming van suikerbieten. Het is mogelijk dat de inhoud van deze brochure niet overeenstemt met de meest recente informatie over de gewasbescherming van suikerbieten.

A. AALTJES
Algemeen
Vrijlevende aaltjes kunnen schade aan bieten veroorzaken. De schade wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van de aaltjes in de bodem. De schade wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van de aaltjes in de bodem.

Bietenecystealtjes
Bietenecystealtjes kunnen op veel zand. Het is belangrijk om de bodem te inspecteren op de aanwezigheid van aaltjes. De schade wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van de aaltjes in de bodem.

Geel aaltje
Het geel aaltje is een van de meest voorkomende aaltjes. Het veroorzaakt schade aan de wortels van de bieten. De schade wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van de aaltjes in de bodem.

De voorlichtingsboodschap gewasbescherming suikerbieten 2005 zit als bijlage bij dit magazine en is eventueel ook te downloaden van www.irs.nl.

na opkomst van de bieten weinig bestrijdingsmogelijkheden meer overblijven. Voor de bestrijding van bietenkever, bietenaaskever, wants en aardvloer rest ons nu niets anders meer dan Gaucho-pillenzaad. Hierdoor moet de bietenteler reeds rond Kerstmis bij de zaadbestelling bepalen of een van deze insecten in het komende jaar schade zal gaan veroorzaken. In het verleden kon

Bos- en veldmuizen bestrijden?

Op het moment van schrijven is duidelijk dat de Flora- en Faunawet voor het bestrijden van muizen in bieten ongewijzigd blijft. Bos- en veldmuizen mogen alleen bestreden worden met een ontheffing of provinciale vrijstelling. Dit laatste geldt alleen in Flevoland. Bij ontheffing of vrijstelling kunt u muizen bestrijden met Finito Veldmuiskorrels. Houd er rekening mee dat Finito Veldmuiskorrels uitgelegd moeten worden in speciale lokdoosjes. Bestrijding is niet nodig als u de muizen tijdig alternatief voer aanbiedt. Begin daarmee al gerust enkele weken voor het zaaien. De muizen weten dan de voerplaatsen te vinden en zullen minder snel naar het bietenzaad gaan zoeken.

Aaltjesbestrijding

Bij witte bietenecystealtjes blijkt uit recent onderzoek dat met de teelt van resistente of minder gevoelige rassen, reeds bij een vrij lage beginbesmetting, een meeropbrengst behaald kan wor-

Gewasbeschermingsplan en gewasbeschermingslogboek

Als gevolg van een overeenkomst tussen de landbouwsector en de overheid moet elke bietenteler met ingang van 2005 beschikken over een gewasbeschermingsplan en een gewasbeschermingslogboek. In het plan moet u weergeven hoe u denkt de gewasbescherming te gaan uitvoeren. Als u van het plan afwijkt, moet u binnen 72 uur in het logboek weergeven op welk punt u afgeweken bent en waarom dit was, samen met een dagtekening. De controle op het plan en het logboek zal vanaf 15 juni 2005 plaatsvinden. Er zijn geen eisen gesteld aan de vorm van het gewasbeschermingsplan. In het gewasbeschermingsplan moet naar voren komen dat u rekening houdt met de punten uit het **'Besluit beginselen geïntegreerde gewasbescherming'** van 10 september 2004. Deze punten zijn:

1. op het gebied van preventie moet u:

- inzicht hebben in de grondgebonden ziekten;
- ziekten- en plagenvrij uitgangsmateriaal (is bij bietenzaad gegarandeerd) gebruiken;
- de machines schoonmaken en afvalhopen afdekken (dit is voor bieten niet of nauwelijks van belang);
- bij aanwezigheid van *Pratylenchus penetrans* afrikaantjes uitzaaien (geldt niet voor bieten);
- een goede vruchtwisseling toepassen.

2. op het gebied van de vaststelling van de noodzaak tot bestrijding moet u:

- gewasinspecties uitvoeren en zo veel mogelijk gebruik maken van beslissingsondersteunende systemen.

3. op het gebied van de niet-chemische bestrijding moet u:

- als er een keuzemogelijkheid is voorrang verlenen aan een niet-chemische bestrijding;
- bij onkruidbestrijding de voorkeur geven aan mechanische bestrijding;
- indien mogelijk natuurlijke belagers van ziekten en plagen bevorderen.

4. op het gebied van de chemische bestrijding moet u:

- de voorkeur geven aan toepassingen van middelen via zaadbehandeling;
- zo mogelijk gewasbescherming pleksgewijs toepassen;
- zo veel mogelijk lagedoseringensystemen toepassen;
- bij de keuze van de middelen rekening houden met het milieu en de gezondheid van uzelf.

De meeste van bovengenoemde afwegingen zijn bij de gangbare bietenteelt al vanzelfsprekend. Via het bietenzaad bent u verzekerd van ziekten- en plagenvrij uitgangsmateriaal en als dit zaad behandeld is met Gaucho, hoeft u na opkomst vrijwel nooit een bespuiting tegen insecten uit te voeren. Op voorschrift van het voedselveiligheidscertificaat past u Lontrel 100 pleksgewijs toe tegen distels of in het lage doseringensysteem tegen éénjarige breedbladige onkruiden. Bovendien zorgt u al door de inrichting van een schone opslagplaats voor extra bedrijfshygiëne. Daarnaast past bijna elke bietenteler een lagedoseringensysteem bij de onkruidbestrijding toe en bestrijdt de bladschimmels pas als een gewasinspectie heeft plaatsgevonden.

Een belangrijk punt bij de beslissingen over de geplande gewasbescherming bestaat volgens het 'Besluit beginselen geïntegreerde gewasbescherming' ook uit een economische afweging. Zo kunt u kiezen voor een volvelds chemische gewasbescherming als u van mening bent dat mechanische onkruidbestrijding en rijenspuiten duurder zijn.

Verschillende instanties hebben inmiddels gewasbeschermingsplannen ontwikkeld. Zie bijvoorbeeld ook www.lto.nl. Speciaal voor de bietenteelt heeft het IRS een gewasbeschermingsplan ontwikkeld. Dit vindt u in de voorlichtingsboodschap gewasbescherming en kunt u ook downloaden vanaf www.irs.nl. U bent vrij dit plan te gebruiken. Wij menen alle elementen van het Besluit in het plan opgenomen te hebben, maar helaas bestaat er geen mogelijkheid om een dergelijk plan te laten toetsen of goedgekeurd te krijgen door een uitvoerende of controlerende instantie.

Vanaf 2005 zal het streven naar gezonde gewassen met een minimale inzet van gewasbeschermingsmiddelen nog belangrijker worden.

op de CTB-site bij Score 250 EC nog steeds zes weken vermeld. Voor de bestrijding van cercospora zijn Carben-dazim en Score 250 EC toegelaten; voor de bestrijding van roest, echte meeldauw en ramularia alleen Score 250 EC.

Let op verschil tussen productmerken bij de onkruidbestrijding. De laatste jaren ontstaan er verschillen in de toela-

ting tussen diverse merken met eenzelfde actieve stof. Het meest in het oog springen daarbij de toelatingen van de ethofumesaatproducten, zeg maar de verschillende 'Tramat'-soorten. Bij de laatst toegelaten producten, zoals bijvoorbeeld Ethic SC, mag ethofumesaat slechts een keer in de drie jaar gebruikt worden en dan met een maximale dosering van 1 kg actieve stof per hectare.

Voor vrijwel geen bietenteler zal de maximale dosering een probleem zijn, maar in een rotatie waarin graszaad voorkomt, kan het gebruik eens in de drie jaar tot beperkingen leiden. Als dat bij u het geval is, dan kunt u dit probleem voorkomen door een oudere formulering van ethofumesaat toe te passen.

Jan Wevers

